

הוועדה לבחינת שמות מתחם פוגעניים

בקשה 2/12

בעניין שם המתחם sharmuta.co.il

17.7.2012

החלטה

בסעיף 2.5 לנוהל הוועדה לבחינת שמות מתחם פוגעניים נקבע כי:

"החלטות הוועדה יתקבלו ברוב קולות. החלטת ועדה שלא לאשר רישום שם מתחם לרישום צריכה להתקבל ברוב מספרי של חבריה."

כל חברי הוועדה תומכים בקבלת הבקשה – הבקשה מאושרת.

- הנק נוסבכר

יו"ר הוועדה לבחינת שמות מתחם פוגעניים של איגוד האינטרנט הישראלי

נימוקי חברי הוועדה:

פרופ' מיכאל בירנהק :

1. לפי סעיף 7.3 לכללי רישום שמות מתחם, סמכותה של הוועדה היא להרשות או לסרב רישום של שמות מתחם לפי מספר קטגוריות: שמות המכילים מילים גסות, הפוגעים בתקנת הציבור או ברגשות הציבור, או כאלה שאינם תואמים לדין הישראלי.
2. אין איסור בדין על השימוש במילה המבוקשת כשלעצמה. אמנם, השימוש במילה בהקשר מסוים, במכוון לאדם מסוים, עלול להפר את החוק, למשל החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, הקובע כי הטרדה מינית היא בין היתר "התייחסות מבזה או משפילה המופנית לאדם ביחס למינו או למינותו, לרבות נטייתו המינית" (סעיף 3(5) לחוק). אלא, שאין לנו סמכות לבחון את השימוש הקונקרטי שיהיה באתר, אם יהיה כזה, נתון שממילא גם אינו ידוע כעת. אם ייעשה שימוש שלא כדין בתוכן שיפוע באתר תחת שם המתחם המבוקש, אם יופיע אתר כזה, יוכלו הנפגעים לבחון את האפשרויות המשפטיות שיעמדו בפניהם. סמכותנו כאן וכעת היא ברישום שם המתחם עצמו ולכשעצמו, ובכך בלבד.
3. בקשה קודמת (1/12) עסקה בשם המפורש, ונבחנה תחת הקטגוריה של פגיעה ברגשות הציבור. הבקשה הנוכחית, העושה שימוש במילה "שרמוטה" באותיות לועזיות, באה לכאורה תחת הקטגוריה של "מילים גסות", וככזו, ייתכן שגם תחת הקטגוריה של פגיעה ברגשות הציבור.

4. על פי ויקימילון, המילה "שרמוטה", שבבקשה הנוכחית מופיעה בתעתיק לועזי, פירושה בערבית סמרטוט, והיא משמשת בדרך כלל ככינוי גנאי שמשמעותו המקובלת היא אישה המקיימת יחסי מין עם גברים רבים. הביטוי הערבי נקלט בסלנג הישראלי, ומשמש ככינוי גנאי גם כן. למיטב ידיעתי, אין למילה משמעות בשפות אחרות.
5. לפיכך, במבט ראשון, המילה שרמוטה היא "מילה גסה", ומאחר שהיא נושאת מטען ערכי שלילי כלפי נשים (למשל בכך שהיא מייחסת אות קלון לרביבי קיום יחסי מין מצד נשים, אך לא דווקא למצב הפוך, שבו גברים מקיימים יחסי מין עם מספר רב של אנשים), ייתכן שיש בה גם פגיעה ברגשות הציבור.
6. עם זאת, ייתכנו שימושים לגיטימיים בביטוי. לעתים קורה שמילת גנאי מאומצת דווקא על ידי היעד לגנאי, בדרך של היפוך המשמעות. מילה בעלת תוכן שלילי הופכת בדרך זו לביטוי של העצמה בידי מי שביקשו לפגוע בו, כנגד הפוגע. לאחרונה אנו עדים לניסיון לתהליך של נטילת הקללה "שרמוטה", ואימוצה בצורה מעצימה, למשל בקשר ל"מצעד השרמוטות". יצוין כי בהקשר הזה, המילה שרמוטה משמשת כתרגום של המילה Slut, ותנועת המחאה נקראת Slut Walk.
7. כללי הוועדה קובעים כי בדיקת הוועדה תהיה ללא התחשבות בזכות המחזיק או בשימוש המיועד בשם המתחם (סעיף 5(ד) של סדרי הוועדה). נראה שכללים אלה נועדו למנוע מהוועדה לשקול את תוכנו של הביטוי שיופיע באתר שישוּיך לכתובת הנ"ל, עניין שאיננו בסמכותה (ושהרי תוכן פוגעני יכול להופיע בכל אתר, גם כזה בעל שם מתחם לגיטימי). כלל זה מקשה על בחינת ההקשר של שם המתחם עצמו: האם הוא מבוקש על ידי מי שביקש לעשות בו שימוש כדי לגנות ולקלל, או שימוש בדרך של נטילת הביטוי ואימוצו על ידי הנפגע לצורך העצמה? כאמור, עלינו לבחון את שם המתחם כשלעצמו.
8. אני סבור שבמקרה זה כפות המאזניים נוטות לצד אישור שם המתחם: מצד אחד, במילה נעשה בדרך כלל שימוש כקללה ולכן כ"מילה גסה", אולם מנגד, יש מי שמשתמשים/ות בה בדרך של העצמה. שימוש במילה זו כקללה כרוך, אם כן, במרכיב ביטויי שנהנה מהגנת חופש הביטוי.
9. כן, אני מצטרף לנימוקו של עמיתי לוועדה, בעז אוקון, לגבי צמצום הפגיעה משום רישום המילה באותיות לועזיות.
10. במצב זה, אני סבור ששם המתחם המבוקש נהנה מהספק, ולכן לקבל את אישור הוועדה.

בעז אוקון:

אני מצטרף לעמדתו של מיכאל, ואילו היה נכתב המונח בעברית יתכן שהיה מקום להנחת הגבולות עליה הצביע מיכאל. אני סבור כי רישום המילה באותיות לועזיות מעקר את המונח משימושו הטבעי. אמנם זהו טיעון פורמאלי אבל יש לו גם היגיון מהותי. מילים גסות או קללות לובשות ופושטות צורה (ראו המילה כוסית שפעם חפצו להעמיד לדין על הטחנה). אנחנו נתקשה מאוד לתפקד אם נחליט לפעול לפי מילון, וודאי שנתקשה למלא את תפקידנו אם נהפוך למשטרה ויקטוריאנית. לכן, עצם המטמורפוזת שעוברת המילה עוקרת ממנה את הגסות שבה, מה גם שמבקש הרישום אינו מפנה את השם אל אחרים (כמו בבקשה 3/12) ואינו משתמש בה בדרך של הטחה (אתה שרמוטה, החיילים שרמוטות). אני בספק אם היה מקום לפסילה אפילו אם השימוש היה בדרך מטיחה – אבל לכך עוד לא הגענו.

יוכי ברנדס:

השם וולגריים ודוחה, אך אני לא רואה אפשרות להכריח אנשים להיות רגישים ועדינים (הלוואי והיה אפשר...). אם זה מה שהם רוצים, שיבושם להם!

הנק נוסבכר

אני בדעה שאם אנחנו נתחיל לפסול מילות גסות – תהיה לנו רשימה מאד ארוכה ולא נראה את הסוף. עקב ששם המתחם לא מפנה ולא מיועד לפגוע באוכלוסייה ספציפית אני בוחר לאשר את שם המתחם.

תוצאת הדיון:

כל חברי הוועדה תומכים בקבלת הבקשה. כאמור לעיל, ולפי הנוהל שנקבע, הבקשה מתקבלת.